

Uzaktan Öğrenmede Telegram Kullanımı ¹

Mestan KÜÇÜK ² - Ceren GÜVEN ³ - Tülay GÜMÜŞ ÇİÇEK ⁴

Başvuru Tarihi: 27.02.2023

Kabul Tarihi: 05.05.2023

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Öz

Günümüzde sosyal ağlar dünya genelinde önemli bir etkiye sahiptir. Sosyal ağların birçok konuda kaldırdığı sınırlar, bireyin her an ve her yerde öğrenme ihtiyacının karşılanmasına da olumlu yönde etki etmekte ve sosyal ağlar pek çok alanda olduğu gibi öğrenme alanında da yaygın şekilde kullanılmaktadır. Facebook, Twitter, Youtube, Instagram gibi sosyal ağların öğrenme alanında sık kullanıldığı bilinmektedir. Son yıllarda popülerliği artan Telegram ağının da öğrenme amaçlı kullanılan sosyal ağlardan biri olduğu uluslararası çalışmalarla desteklenmiştir. Bu çalışma ise, Türkiye’de öğrenme amaçlı Telegram kullanımını araştırmayı amaçlamaktadır. Betimsel tarama modeliyle gerçekleştirilen bu çalışmada Türkiye’de Telegram ağının öğrenmeye yönelik kullanıldığı dört farklı gruptaki 203 katılımcıdan veri toplanmıştır. Çevrimiçi Sosyal Ağların Öğretim Amaçlı Kabul ve Kullanımı Ölçeği’nde yer alan performans beklentisi, sosyal etki, kullanma niyeti ve çaba beklentisi boyutları ele alınarak bu boyutların Telegram kullanıcıları açısından yaş, cinsiyet ve kullanım deneyimine göre bir farklılık gösterip göstermediği t-Testi ve ANOVA analizi ile incelenmiştir. Çalışma sonucuna göre, üç farklı değişken kapsamında incelenen verilerde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ancak tüm alt boyutlar ile karşılaştırıldığında çaba beklentisi boyutundaki ortalamaların daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Öğrenme, Sosyal Ağlar, Telegram, Performans Beklentisi, Sosyal Etki, Çaba Beklentisi, Kullanma Niyeti

Atıf: Küçük, M., Güven, C. ve Gümüş Çiçek, T. (2023). Uzaktan öğrenmede telegram kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(2), 437-462.

¹ Bu çalışma için etik kurul izni, Anadolu Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulları’ndan 25.05.2022 tarihli 26/51 sayılı Etik Kurul Kararı ile alınmıştır.

² Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi İletişim Tasarımı ve Yönetimi Bölümü, mekucuk@anadolu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6140-4242

³ Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Tasarımı ve Yönetimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, ceren_g@anadolu.edu.tr, ORCID: 0009-0008-9889-1740

⁴ Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Tasarımı ve Yönetimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, tulaygumus@anadolu.edu.tr, ORCID: 0009-0009-4411-031X

Using Telegram in Distance Learning

Mestan KÜÇÜK⁵ - Ceren GÜVEN⁶ - Tülay GÜMÜŞ ÇİÇEK⁷

Submitted by: 27.02.2023

Accepted by: 05.05.2023

Article Type: Research Article

Abstract

Today, social networks have a significant impact worldwide. The limits that social networks remove in many subjects have a positive effect on meeting the individual's need to learn anytime and anywhere and are widely used in the field of learning as in many fields. It is known that social networks such as Facebook, Twitter, Youtube, Instagram are frequently used in the field of learning. It has been supported by international studies that Telegram network, which has increased in popularity in recent years, is one of the social networks used for learning. The aim of this study is to specifically investigate the use of Telegram for learning purposes in Turkey. In this descriptive survey model study, data were collected from 203 participants in four different groups in which Telegram network was used for learning in Turkey. The dimensions of performance expectation, social impact, intention to use and effort expectation in the Scale of Acceptance and Use of Online Social Networks for Instructional Purposes were examined and whether these dimensions show a difference in terms of Telegram users according to age, gender and usage experience was examined by t-Test and ANOVA analysis. According to the results of the study, no significant difference was found in the data analysed within the scope of three different variables, but it was observed that the averages in the effort expectation dimension were higher compared to all sub-dimensions.

Keywords: Distance Learning, Social Networks, Telegram, Performance Expectancy, Social Impact, Effort Expectancy, Intention to Use

⁵ Anadolu University Faculty of Communication Sciences Department of Communication Design and Management , mekucuk@anadolu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6140-4242

⁶ Anadolu University Institute of Social Sciences Department of Communication Design and Management Master's Degree with Thesis, ceren_g@anadolu.edu.tr, ORCID: 0009-0008-9889-1740

⁷ Anadolu University Institute of Social Sciences Department of Communication Design and Management Master's Degree with Thesis, tulaygumus@anadolu.edu.tr, ORCID: 0009-0009-4411-031X

Giriş

Bilgi paylaşımının hızla ilerlediği sanal ortamlar aracılığıyla sürekli öğrenen ve sürekli öğrenmeye ihtiyaç duyan bireyler, neredeyse her gün yenilenen yaşam koşullarında birbirinden farklı alanlarda kişisel gelişimlerini devam ettirmeye ihtiyaç duymaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin çeşitli alanlarda yarattığı değişimlerden biri de uzaktan eğitim ve öğrenme alanında gerçekleşmiştir. İletişim teknolojilerinin sürekli olarak gelişmesi ve bu gelişmelerin eğitim alanına yansması ile mekânsal ve zamansal ayırım gözetmeksizin, eşitlik ilkesine dayalı, pek çok uyarana aynı anda maruz kalınan bir öğrenme sürecinin gerçekleştiği söylenebilir. Dönemlerin imkânları doğrultusunda farklılaşan öğrenme ortamları günümüzde bilgisayar, internet ve sosyal ağların etkin kullanımıyla zenginleşmiştir. Araştırmalara göre uzaktan öğrenme uygulamaları, öğrenenlere birden fazla fırsat tanıyabilmektedir. Uzaktan öğrenme süreçlerinde öğrenenler farklı öğrenme platformlarından yararlanabilir ve bu platformlar sayesinde tartışmalara, eğitim modüllerine, ders kayıtlarına vb. içeriklere katılabilir duruma gelmiştir.

Öğrenme amacına yönelik tasarlanan eğitim platformlarının yanı sıra 2000’li yılların başlarından itibaren yoğun olarak kullanılmaya başlanan, kullanıcılara çift yönlü bilgi akışı sağlayan, içerik üretmesine ve dağıtmasına olanak tanıyan sosyal ağlar da eğitim alanında büyük etki yaratmıştır (Juang, 2010). Sosyal ağlarda bilgiye ulaşmanın, bilgiyi tasarlamının ve bilgiyi aktarmanın bireyler açısından daha ulaşılabilir hale geldiği gözlemlenmektedir. Bu doğrultuda da günümüzde pek çok farklı sosyal ağ uygulaması kullanılmakta ve her geçen gün yeni uygulamalar geliştirilmektedir. Başta Instagram, Facebook, Twitter, LinkedIn, WhatsApp Telegram ve Youtube olmak üzere sosyal ağlar, insanların gündelik veya profesyonel hayatlarındaki iletişimini, işbirliğini, çalışmasını ve öğrenmesini şekillendirmektedir (Altunay, 2022). Son dönemde yapılan araştırmalara göre özellikle 2020 yılında tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 salgını sürecinde öğrenme, haberleşme ve iletişim amaçlı pek çok sosyal ağ kullanılmış ve bireyler hayatlarını sosyal ağlara taşımaya başlamıştır (Yeniçıktı, 2020). Bu ağlardan biri de tüm dünya COVID-19 salgını sırasında yoğun bilgi karmaşasından dolayı doğru bilgileri bulmakta zorlanırken, Sağlık Bakanlıkları tarafından son gelişmelerden haberdar etmek için kullanılan ve bu kullanım amacı sonrasında popülerleşerek öğrenme için daha sık tercih edilmeye başlanan Telegram’dır (Telegram Blog, 2020a).

Sosyal ağlar öğrenme altyapısı ile ilişkilendirildiğinde, dosya paylaşımından yazılı ve sözlü iletişime kadar sürdürülebilecek pek çok kilit unsuru gerektirmektedir. Telegram ve WhatsApp gibi platformların, öğrenenler ve öğretenler arasındaki iletişimi düzenli hale getiren uygulamalar olduğu belirtilmektedir. Grup projeleri veya ödevlerle ilgili işbirliğine kadar her konuda öğrenenlerin birbirleriyle ve öğretenlerle kolayca iletişim kurmalarını sağlamaktadır. Bu uygulamalar, bilgi ve kaynakların hızlı bir şekilde paylaşılmasına izin vererek öğrenmeyi daha erişilebilir ve etkileşimli hale getirmektedir (Pradana, 2022). Dünya genelinde mobil cihaz kullanıcılarının büyük bir çoğunluğunun WhatsApp kullanmakta olduğu saptansa da Telegram ve Viber gibi popüler mesajlaşma uygulamaları da sıkça tercih edilmektedir. Bu uygulamalar arasında ise Telegram uygulamasının öğrenme ortamı açısından en güvenilir ağlardan biri olduğunu söylemek mümkündür. Telegram; senkronizasyon özelliği, hızlı hizmet sunumu, güvenilir yedekleme ve gelişmiş güvenlik özellikleri ile diğer uygulamalardan ayrılmaktadır. WhatsApp, kullanım kolaylığı ile sosyal ağlar arasındaki güçlü etkisini sürdürüyor olsa da Telegram’ın daha üstün bir öğrenme platformu olduğu COVID-19 pandemisi öncesinde de çeşitli araştırmalarla desteklenmiştir (Job, Naresh ve Chandrasekaran, 2015; Sutikno, Handayani, Stiawan, Riyadi ve Subroto, 2016, s. 913). Telegram’ın COVID-19 salgını sonrasında yaygınlaşan kullanımı ve uzaktan öğrenmedeki önemi kapsamında pek çok uluslararası çalışma gerçekleştirildiği görülmektedir (Khalil ve Rambech, 2022). Bu çalışmalar doğrultusunda, Türkiye’de uzaktan öğrenme sürecinde Telegram kanallarını kullanan öğrenenlerin Telegram’a yönelik niyetlerini ölçmek ve elde edilen bulguları mevcut literatürdeki teorik temellere dayandırarak açıklamak amaçlanmıştır. Kuzu Demir ve Akbulut (2017) tarafından geliştirilen Çevrimiçi Sosyal Ağların Öğretim Amaçlı Kabul ve Kullanımı (ÇSAÖAKK) ölçeği “performans beklentisi”,

“sosyal etki”, “kullanma niyeti” ve “çaba beklentisi” olmak üzere toplamda dört alt boyut sunmuştur. Performans beklentisi, bir teknolojinin veya uygulamanın bir bireye gündelik yaşantısında ne düzeyde fayda sağlayacağını; Sosyal etki, bireyin yakın çevresindeki kişilerin söz edilen teknolojiye veya uygulamaya karşı sergilediği tutum ve görüşler; Kullanma niyeti, söz edilen teknolojinin veya uygulamanın gelecekte kullanılıp kullanılmayacağını; Çaba beklentisi ise teknolojinin veya uygulamanın bireye sunduğu kolaylıkları açıklamaktadır (Venkatesh, Morris, Davis ve Davis, 2003). Araştırmada, bu faktörler üzerinden katılımcıların yaş, cinsiyet ve kullanım deneyimlerine göre uzaktan öğrenme sürecindeki Telegram kullanımları ve uygulamaya yönelik niyetleri analiz edilmiştir.

Literatür Taraması

Sosyal Ağlar ve Öğrenme

1990'larda başlayan çevrimiçi öğrenme fonksiyonları, özellikle üniversitelerde web tabanlı eğitim platformlarının kullanımıyla yaygınlaşmıştır (Hew ve Cheung, 2014). Bu platformlar dönemine göre değerlendirildiğinde etkili işlevler sunmuş olsalar da öğrenenlerin birbirleriyle ve öğretmenlerle iletişim kurmalarını sağlayan etkileşimli sosyal ağlar daha kapsamlı olanaklar sunmaktadır. 2000'li yılların ortalarında Facebook, Twitter, Instagram gibi platformlar popüler hale gelmiştir. Bu platformların, öğrenenlerin birbirleriyle ve öğretmenlerle etkileşim kurmasını ve paylaşımda bulunmasını kolaylaştırmış olduğu görülmektedir (Kirschner ve Karpinski, 2010). Aynı zamanda sosyal ağlar, öğrenenlerin ders materyallerini paylaşmalarına, grup çalışmaları yapmalarına ve tartışmalarına da olanak sağlamaktadır (Salmon, 2011, s.4). Sosyal ağların öğrenme sürecinde kullanımıyla ilgili birçok araştırmada, sosyal ağların öğrenenlerin öğrenme motivasyonunu artırdığını, işbirliği becerilerini geliştirdiğini ve öğrenmeyi daha keyifli hale getirdiğini göstermektedir. Öğrenenler sosyal ağları kullanım kolaylığı, kullanılabilirliği ve etkileşim özellikleri nedeniyle, diğer çevrimiçi iletişim araçlarından daha uygun bir iletişim aracı olarak algulamaktadırlar. Bu nedenle, sosyal ağlar öğrenenler için olumlu bir öğrenme deneyimi sağlamak için etkin bir şekilde kullanılabilir (Sobaih, Hasanein ve Abu Elnasr, 2020).

Uzaktan Öğrenme ve Sosyal Ağlar

Uzaktan öğrenme; öğrenen, öğretmen ve öğrenme içeriklerinin iletişim teknolojileri aracılığıyla bir araya gelmesi ve etkileşim içinde bulunmasıdır (Moore, 1989). Uzaktan öğrenme sürecinde öğrenenler, fiziksel olarak bulunmak zorunda olmadığı bir ortamın katılımcısı durumundadır. Teknolojik gelişmeler sayesinde öğrenenler çevrimiçi veya çevrimdışı ortamlarda birlikte veya bireysel olarak öğrenir ve çalışır duruma gelmiştir (Gülbahar, 2009). Uzaktan öğrenme iletişim teknolojileri sayesinde, eşitlik ilkesine dayalı öğrenme fırsatlarına olanak tanımaktadır. Ayrıca kazanılan deneyimleri teknolojik ortamlarda aktarma fırsatı sağlamak ve uygun maliyetli olarak öne çıkmaktadır (Moore ve Kearsley, 2012). Özellikle son on yıldır yapılandırılmış sistemler ve hızla büyüyen teknolojiler bağlamında öğrenme, dijital dönüşümlerin bir parçası ve aynı zamanda dünyanın büyük bir gereksinimi haline gelmiştir. Etkileşimli dijital ortamlar sayesinde oluşturulan uzaktan öğrenme faaliyetleri, dünya genelinde artan eğitim ihtiyaçlarını karşılayabilen bir hizmet sunmaktadır. Uzaktan öğrenmenin, öğrenen ve öğretmen arasındaki fiziki uzaklığı dijital ortamlardaki olanaklarla iyileştirmekte olduğu ve bu uzaklığı zengin içeriklerle en aza indirdiği söylenebilir (Gunawardena ve McIsaac, 2013).

Mehrotra, Hollister ve McGahey (2001), uzaktan öğrenmenin gelecek için bir olasılık değil zorunluluk olduğunu belirtmiştir. Nitekim günümüzdeki gelişmelerden yorumlanabileceği üzerine uzaktan öğrenme faaliyetleri bir zorunluluk haline gelmiştir. Hem bireyler hem çeşitli teknolojiler hem de sosyal ağ uygulamaları, bu sistemin büyük bir parçası olmuştur. Uzaktan öğrenme süreci McLoughlin ve Lee (2007)'e göre öğrenenler

arasında sosyal bir yapı oluşturmakta ve öğrenenler için içerik yaratmaya imkân vermektedir. Ajjan ve Hartshorne (2008) da sosyal ağ platformlarının uzaktan öğrenmeyi destekleyici bir entegrasyona sahip olduğundan söz etmiştir. Dünya geneline bakıldığında hemen hemen her bölgeden insanların sosyal ağlara inanılmaz bir ilgi gösterdiği ve 2023 yılı itibari ile dünyada sosyal medya kullanıcı sayısının 4.76 milyar olduğu rapor edilmiştir (We Are Social, 2023). Bu katılıma bakıldığında sosyal ağların çevrimiçi iletişim kanallarının ortak bir paydaşı olduğundan söz edilebilir. Bu doğrultuda sosyal ağlar topluluk temelli girdi, etkileşim, içerik paylaşımı ve iş birliğine dayalı bir sistemi vurgulamaktadır (Murray, 2008; Pempek, Yermoleveya ve Calvert, 2009). Facebook ve Twitter gibi popüler ve ücretsiz sosyal ağ platformları kullanıcıların içerik üretmesine, profil oluşturmaya, fotoğraf, video ve belge yüklemesine, mesaj göndermesine ve diğer kullanıcılarla temasa geçebilmesine imkân sağlamaktadır (Ololube, Ubogu ve Ossai, 2007). Hung ve Yuen (2010)'a göre sosyal ağlar, öğrenenlerin sıkça kullandığı bir teknolojidir. Sosyal ağların öğrenen-öğreten, öğrenen-öğrenen, öğretene-öğreten ve içerik arasındaki eğitici paylaşımları olanaklı hale getirdiğini söylemek mümkündür (Selwyn, 2012).

Sosyal ağların uzaktan öğrenmedeki kullanımının, COVID-19 pandemisiyle birlikte arttığı görülmektedir. COVID-19 pandemisi sürecinde ve sonrasında öğrenenler ile öğretmenlerin daha etkileşimli ortamlara ihtiyaçları doğrultusunda, eşzamanlı olarak işleyen (senkron) sosyal ağların daha fazla tercih edildiği görülmüştür. Bu nedenle, Facebook, Twitter, Instagram, WhatsApp ve Youtube gibi araçların yanı sıra; Zoom, Skype ve Discord gibi senkron özelliklere sahip, kolayca erişilebilen ve ücretsiz olan ağların kullanımındaki değişim daha yaygın hale gelmiştir (León Gómez, Gil Fernández ve Calderón Garrido, 2021). Örneğin Discord, başlangıçta mobil oyun etkinliği için tasarlanmış olmasına rağmen, çevrimiçi öğrenmeye yardımcı olmak için bir iletişim aracı olarak kullanılmıştır. Discord, metin, ses ve video sohbeti, ekran paylaşımı, dosya aktarımı gibi birçok özelliği bir arada sunarak, çevrimiçi öğrenme için tam bir iletişim platformu olarak hizmet vermektedir. Ayrıca, öğretmenlerin bu uygulama üzerinde sınıf sunucuları oluşturarak, öğrenenlerle interaktif bir şekilde iletişim kurabildikleri ve çevrimiçi sınıflarını düzenleyebildikleri belirtilmiştir (Arifianto ve Izzudin, 2021). Skype gibi senkron ve video konferansı olanağı sunan uygulamalardan biri olan Zoom ile ilgili de öğrenenlerin motivasyonunu artırmada bir öğrenme ortamının etkisini inceleyen çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların ortak noktası, öğrenenlerin öğrenme ortamındaki motivasyonunun Zoom aracılığıyla arttığı yönünde olmuştur (Silalahi, Siallagan, Munthe, ve Sihombing, 2022). Mesajlaşma, dosya, görsel, video vb. paylaşımlarına dayanan WhatsApp, Telegram ve Viber gibi ağlar da öğrenme amaçlı kullanılan sosyal ağlara örnek gösterilmektedir (Demir ve Kale 2020; Gören, Fazilet, Yalçın, Göregen ve Çalışkan, 2020). Bu platformların, özellikle COVID-19 pandemisi sonrasında uzaktan öğrenme sürecinde tercih edilen platformlar arasında yer aldıkları belirtilmiştir (Barnad, 2021). Sosyal ağlar çeşitli özellikleri ile uzaktan öğrenmede öğrenmeyi kalıcı hale getiren, etkileşim yaratan ve iletişimi neredeyse her an sürdüren ve aynı zamanda teknolojik değişimlerin etkisi ile hızla gelişmeye devam eden bir yapıdadır.

Telegram Ağı

Facebook ve Twitter gibi dünya genelinde oldukça popüler ve yüksek kullanıcıya sahip sosyal ağ platformlarının yanı sıra genellikle haberleşme, bağlantı kurma, öğrenme, iletişim ve büyük topluluklara erişim amacıyla kullanılan Telegram uygulaması, 2013 yılında Rus kardeşler Pavel ve Nikolai tarafından piyasaya sürülmüştür. Durağan bir mesajlaşma uygulaması yerine, teknik yönleriyle farklılaşan sosyal bir platform yaratma fikri ile şekillenmiştir (Nobari, Sarraf, Neshati ve Daneshvar, 2020). Ayrıca Telegram'ın 2014-2022 yılları arasında yüksek talep gördüğü, yayımlanan istatistiklerdeki kullanıcı sayılarından kolaylıkla anlaşılabilir (Statista, 2022). Bu doğrultuda uygulama, zaman içerisinde büyük kitlelere hitap eder duruma gelmiştir. Telegram için dönüm noktası sayılabilecek, kullanımının yüksek oranda arttığı dönem COVID-19 salgını olmuştur. Bu dönemde salgın ile ilgili bilgilendirici paylaşımlar yapılmış ve kullanıcılara salgın istatistiklerinin tanıtılması için analiz grafikleri sağlanmıştır (Telegram Blog, 2020a). 2018 yılında 200 milyon kullanıcıya sahipken 2020 yılında bu oran ikiye katlanarak 400 milyona kadar çıkmıştır (García-Orosa, Gamallo, Martín-

Rodilla ve Martínez-Castaño, 2021). 2022 yılı itibariyle de 700 milyon aktif kullanıcıya ulaşmıştır (Telegram Blog, 2022d). Bu orana bakıldığında, Telegram uygulamasının kullanıcı beklentilerini karşılamaya yönelik güçlü yapıları geliştirdiğinden bahsetmek mümkündür. Telegram kanallarındaki kişi sayısı 200.000 katılımcıya kadar çıkabilmektedir. Dolayısıyla geniş kitlelere ulaşabilmek ve çağrı yapabilmek için en çok tercih edilen sosyal ağlardan biri olduğu söylenebilir. Kanallarda telefon numarası vermeden yalnızca kullanıcı adı ile görüşmeler yapabilmek, mesajların belli bir süre sonra silinebilmesi veya mesajların bir kullanıcı tarafından istenilen zamanda her iki sohbetten de silinebilmesi gibi güvenlik uygulamaları sayesinde bilgilendirme, uzaktan öğrenme, yardımlaşma ve destek amaçlı olarak sıkça kullanılmaktadır (Aladsani, 2021).

Bunların yanı sıra hızlı mesajlaşmayı hedef alan Telegram basit kullanımı, zengin içerikleri, kullanıcı dostu ara yüzü ve ücretsiz oluşuyla yapılan araştırmalarda uzaktan öğrenmede tercih edilen bir uygulama olarak öne çıkmaktadır (Faramarzi, Tabrizi ve Chalak, 2019). Akıllı cihazlara entegre edilebilir bir alt yapısı vardır ve mobil uygulama, masaüstü uygulamaları gibi teknolojilere kolaylıkla tanımlanabilmektedir (Telegram Blog, 2020b). Sınırsız bulut depolama alanı sayesinde tek bir hesap ile çeşitli cihazlarda hiçbir veri kaybedilmeden kullanılabilir. Profesyonel ara yüzü ve doğrulanabilir veri tabanı ile iletişimi sürekli hale getirebilmektedir. İletişim sürekliliği ve katılım oranları değerlendirildiğinde Telegram'ın sosyal ağ niteliğinde anılacak birçok özelliği de geliştirmiş olduğu söylenebilir. Güvenlik yapılarına da önem veren Telegram, karşılıklı içerik desteği, gizli sohbet özelliği ve güvenli mesajlaşma deneyimi ile özellikle öğrenenler için öğrenmelerini engelleyebilecek teknik ve güvenlik sorunları, kişisel verilerin gizliliği ve paylaşım sınırlamaları ile oluşabilecek sorunlara yönelik iyileştirici özellikler sunmaktadır. Paylaşılan bilgilerin, içeriklerin ve öğrenim materyallerinin Telegram kanallarında kalıcı olarak kalması ve herhangi bir bilgi sızmasına karşı düzenlenen teknik uyarıcılar, kanalların tercih edilirliliğini arttırmıştır. Ek olarak Pratama ve Prastyaningrum (2019); grafiksel sembollerin, kullanılan kelimelerin, tonlamaların ve metne yapılacak vurgu işaretlemelerinin mesajın iletilme sürecini olumlu etkileyeceğini savunmaktadır. Bu doğrultuda öğrenmeye teşvik olarak, Telegram'da gerçekleştirilen bilgi aktarımı sürecinin çeşitli emoji ve çıkartmalar aracılığıyla desteklendiği söylenebilir.

Bu araştırmalar değerlendirildiğinde Telegram ağı, uzaktan öğrenme süreçlerinde öğrenenleri ve öğretenleri sunduğu zengin içerikler ve özellikler ile motive edebilecek özelliklere sahiptir. Bir Telegram kanalına dahil olan öğrenen, çevrimiçi multimedya, internet tabanlı kaynakları ve çeşitli formatlardaki dosyaları Telegram'da kolaylıkla saklayabilir ve erişim sağlayabilir. Bu doğrultuda Telegram ortamında paylaşılan öğrenme materyallerine, basılı modüllerden daha hızlı ve daha kolay ulaşılabilirdiğinden söz edilebilir.

Son olarak da Telegram'ın kendini sürekli yenileyen bir uygulama olduğundan bahsetmenin ve son gelişmeleri aktarmanın önemli olduğu düşünülmektedir. Telegram, 2013 yılından beri kullanıcı gereksinimlerine yönelik çeşitli yazılımlar geliştirmiştir. 2022 yılında ve son olarak 3 Şubat 2023 tarihinde yeni sürümler yayınlamıştır. Örneğin:

- Telegram, son dönemlerde meydana gelen sorunları dikkate alarak arama kalitesi, çeviri desteği, sessiz mesaj gönderme seçeneği gibi iyileştirmeler getirmiştir (Telegram Blog, 2022a).
- Telegram'ın alanında profesyonel kişiler ve takipçileri arasında güçlü bir bağlantı oluşturduğu göz önüne alınarak sınırsız izleyici ile canlı video yayınlarını desteklemeye yönelik girişimler uygulanmaya başlanmıştır (Telegram Blog, 2022b).
- OBS Studio ve Broadcaster gibi araçların kullanımıyla uygulama içerisinde yayın yapabilmek özelliği eklenmiştir. Ayrıca Android, macOS ve iOS'a uyumlu ek menüler de geliştirilmiştir (Telegram Blog, 2022b).
- Telegram, mesajları sola kaydırarak yanıtlanma konusunda kolaylık sağlayan ilk uygulamadır (Telegram Blog, 2015). Dolayısıyla bu özellik daha da geliştirilerek artık tek bir dokunma ile kullanıcıyı anında yanıtlanma şansı sunan bir uygulamaya evrilmiştir (Telegram Blog, 2022c).

- “Telegram Premium” uygulaması geliştirilmiştir (Telegram Blog, 2022d).
- Telegram, blok zincir teknolojisine sabitlenmiş kullanıcı adı biçimleri, görüntülü mesajların metne dönüştürülmesi, sim kartı olmadan uygulamaya kayıt olabilme özelliğini hayata geçirdiğini duyurmuştur (Telegram Blog, 2022e).
- Telegram, tüm sohbetleri kullanıcının kendi diline çevirmesine izin veren, görüntülü mesaj gibi 9 farklı medya formatının paylaşımını sağlayan bir özellik geliştirmiştir. Ayrıca 2023 yılı itibarıyla kullanıcı tarafından yönetilebilen Telegram veri analizi grafiklerine ulaşılabilir. Bunların yanı sıra Telegram’da yer alan hareketli ve özel ifadeler profil resimlerine dönüştürülebilir, gruplara veya kişilere gönderilebilir (Telegram Blog, 2023).

Tüm bunlar göz önüne alındığında Telegram, yenilenen özellikleri ile kullanıcılara etkili bir sosyal alan sunmaktadır. Geniş topluluklar arasında güçlü iletişim ve etkileşim aracı olmasıyla birlikte öğrenme ortamlarına da işlevsel katkılar sağladığı söylenebilir. Dolayısıyla günümüzde sosyal ağ ortamlarında kullanıcılar tarafından talep edilen birçok kolaylaştırıcı unsuru barındırdığından ve bu fonksiyonları öğrenme amacı güden uygulama kanallarıyla bütünleştirdiğinden bahsetmek mümkündür.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, uzaktan öğrenmede Telegram kullanımını incelemek ve Telegram’ın uzaktan öğrenme sürecinde yaş, cinsiyet ve kullanım deneyimi durumlarına göre kullanıcılar arasında bir farklılığa neden olup olmadığına dair bilgilere ulaşmak amaçlanmıştır. Bu bağlamda Çevrimiçi Sosyal Ağların Öğretim Amaçlı Kabul ve Kullanımı Ölçeği’nin sunduğu teorik çerçeveye göre oluşturulmuş “Telegram’ın uzaktan öğrenme amacıyla kullanımında, performans beklentisi, sosyal etki, kullanma niyeti ve çaba beklentisi alt boyutlarında yaş, cinsiyet ve kullanım deneyimlerine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Yöntem

Uzaktan öğrenme sürecinde Telegram kanallarını kullanan öğrenenlerin, Telegram’a yönelik kullanma niyetlerinin, performans beklentisinin, sosyal etkinin ve çaba beklentisinin ölçülmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışma betimsel tarama modelindedir. Betimsel tarama modelleri, çok sayıda elemanın oluşturduğu bir evrende, evren hakkında genel bir kanıya varmak amacıyla evrenin tamamı veya ondan alınacak bir grup ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2009, s. 77).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın çalışma evrenini, uzaktan öğrenme amacıyla Telegram’ı kullanan dört farklı Telegram kanalı oluşturmaktadır. Bu kanalların; yabancı dil, açıköğretim, sertifika ve istatistik dersleri notlarının paylaşımı amacıyla kullanılmakta olduğu gözlemlenmiştir. Seçilen kanallardaki toplam üye sayısı 562 kişidir. Söz konusu evrenden örneklem seçmek amacıyla $\alpha = 0.5$ için ± 0.05 örnekleme hatası temel alınarak evreni temsil etme olasılığı olan örneklem sayısı, ortalama olarak 217 kişiye denk gelmektedir (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004, s. 50). Çalışma evreninin içerisinde örneklem seçmek amacıyla amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan benzeşik (homojen) örnekleme tekniği kullanılmıştır. Benzeşik (homojen) örnekleme tekniği, belirli bir alt grubu tanımlamak için benzer örnekler oluşturma stratejisidir. Örneklem, araştırmanın konusuyla ilgili evrende bulunan benzer bir alt grubun özelliklerini yansıtmaktadır (Suri, 2011, s. 68). Bu bağlamda, Telegram ağının öğrenmeye yönelik kullanıldığı dört farklı gruptaki 203 katılımcıdan veri toplanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada katılımcılardan veri toplamak amacıyla demografik bilgi formu ve Kuzu Demir ve Akbulut (2017)'un hazırlamış olduğu Çevrimiçi Sosyal Ağların Öğretim Amaçlı Kabul ve Kullanımı Ölçeği (ÇSAÖAKK) kullanılmıştır. Çevrimiçi ortamda yürütülen veri toplama süreci Haziran 2022 – Eylül 2022 tarihleri arasında “Microsoft Forms” aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ölçek, “performans beklentisi”, “sosyal etki”, “kullanma niyeti” ve “çaba beklentisi” isimli dört alt boyuttan oluşmaktadır. Toplamda 36 madde ve 4 alt boyuttan oluşan bu ölçek 6’lı likert türündedir. Ölçekte yer alan performans beklentisi alt boyutu 10; kullanma niyeti alt boyutu 7; çaba beklentisi alt boyutu 8; sosyal etki alt boyutu ise 11 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .97’dir. Ölçeğin alt boyutlarının iç tutarlılık kat sayısı sırasıyla; performans beklentisi .94, sosyal etki .92, kullanma niyeti, .95 ve çaba beklentisi .91 olarak hesaplanmıştır (Kuzu Demir ve Akbulut, 2017, s. 64). Bu sonuçlara göre ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir.

Verilerin Analizi

Toplanan veriler için IBM SPSS 26.0 paket programında gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Katılımcılardan alınan yanıtlara uygun bir kodlama çizelgesi oluşturularak veriler SPSS programına kaydedilmiştir. Öncelikle verilerin normal dağılıp dağılmadığını incelemek için normallik testi yapılmıştır. Normallik testindeki çarpıklık basıklık değerleri Tabachnick ve Fidell (2013, s. 80)’in önerdiği veri dağılımına göre değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir. Toplanan veriler betimsel istatistikler kullanılarak incelenmiştir. İki değişkenli gruplar arası farkları belirlemek için t-Testi yapılmıştır. İki den fazla değer alan değişkenler ise tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) ile analiz edilmiştir.

Etik Bildirim

Araştırmada kullanılan “Çevrimiçi Sosyal Ağların Öğretim Amaçlı Kabul ve Kullanımı Ölçeği” Kuzu Demir ve Akbulut (2017) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin araştırmada kullanımı için gerekli olan izin araştırmacılarından e-posta yoluyla alınmıştır. Gerekli veri toplama izni Anadolu Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulları’ndan 25.05.2022 tarihli 26/51 sayılı Etik Kurul Kararı ile alınmış ve ölçek kapsamında toplanan veriler kullanılarak araştırma gerçekleştirilmiştir.

Bulgular ve Tartışma

Araştırma anketinde 6 dereceli Likert Ölçeği kullanılmıştır. İstatistiksel çözümlenmeler için yararlanılacak aralık genişliği, seri genişliğinin ölçeğin düzey sayısına bölünmesi ile ($5/6=0.83$) bulunmuştur. Buna göre 6 dereceli ölçekteki birim aralıklarının alt ve üst sınırlarının değerlendirme ölçütleri 1.00-2.66 düşük, 2.67-4.33 orta ve 4.34-6.00 yüksek olarak belirlenmiştir.

Tablo 1

Değerlendirme Aralıkları

Değerlendirme Ölçütleri	Değerlendirme Aralığı
Düşük	1.00 – 2.66
Orta	2.67 – 4.33
Yüksek	4.34 – 6.00

Bulgulara yönelik yorumlamalar bu değerlendirme aralıklarına göre yapılmıştır.

Demografik Veriler

Çalışmada 203 katılımcıdan veri toplanmıştır. 203 katılımcının 81'i erkek, 122'si ise kadındır. 24 yaş ve daha küçük 80, 25-29 yaş arası 66 ve 30 yaş üstü 57 kişi vardır. Kullanım deneyimine göre ise katılımcıların 75'i az deneyimli, 70'i orta düzeyde deneyimli ve 58'i çok deneyimlidir.

Tablo 2
Demografik Veriler

Değişkenler		Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Erkek	81	39.4
	Kadın	122	60.1
Yaş	1="≤24"	80	39.4
	2="25-29"	66	32.5
	3="30+"	57	28.1
Kullanım Deneyimi	Az Deneyimli	75	36.9
	Orta Düzeyde Deneyimli	70	34.5
	Çok Deneyimli	58	28.6
Toplam		203	100

Ölçekteki Alt Boyutların ve Maddelerinin Değerlendirilmesi

Aşağıdaki tabloda ölçekteki alt boyutların ve maddelerinin ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir. Her bir soruya verilen cevapların ortalama değerleri analiz edilmiştir.

Tablo 3
Ölçekteki Alt Boyutların ve Maddelerinin Değerlendirilmesi

Alt boyutlar	Maddeler	N	X	SD
Performans Beklentisi	Telegram grubundaki arkadaşlarımla bilgi paylaşımımı artırır.	203	4.83	1.50
	Derse ilişkin materyalleri sınıf arkadaşlarımla paylaşmamı sağlar.	203	4.97	1.19
	Derse ilişkin güncel bilgileri takip etmemde faydalıdır.	203	5.06	1.22
	Derse ilişkin tartışmaları yürütmeme yardımcı olur.	203	4.82	1.26
	Farklı çoklu ortam öğeleri yardımıyla (video, ses, resim, vb.) zengin bir öğrenme ortamı sağlar.	203	5.07	1.11
	Derse ilişkin materyalleri öğretim elemanımla paylaşmamı sağlar.	203	4.74	1.28
	İşbirliğine dayalı çalışmalar yürütmemi sağlar.	203	4.89	1.14
	Öğretim elemanımla olan iletişimimi artırır.	203	4.32	1.42
	Öğretim elemanımla olan bilgi paylaşımımı artırır.	203	4.50	1.38
	Sınıf arkadaşlarımla olan iletişimimi artırır.	203	4.82	1.28

Tablo 3

Ölçekteki Alt Boyutların ve Maddelerinin Değerlendirilmesi (Devamı)

Alt boyutlar	Maddeler	N	X	SD
Sosyal Etki	Örnek aldığım öğretim elemanları, derslerinde Telegram'ı öğretim amaçlı kullanıyor.	203	3.99	1.60
	Örnek aldığım öğretim elemanları Telegram'ın öğretim amaçlı kullanımını teşvik ediyor.	203	3.98	1.56
	Alanımdaki öncü isimler Telegram'ı öğretim amaçlı kullanıyor. Dersi daha iyi anlamamı sağlar.	203	4.02	1.60
	Dersi daha iyi anlamamı sağlar.	203	4.37	1.30
	Telegram'ı kullanmada herhangi bir sorun yaşarsam öğretim elemanıma danışabileceğimi biliyorum.	203	3.79	1.60
	Derse ilişkin öğrenme isteğimi artırır.	203	4.32	1.40
	Alanımdaki öncü isimler Telegram'ın öğretim amaçlı kullanımını teşvik ediyor.	203	3.93	1.54
	Yakın çevremde görüşlerine önem verdiğim kişiler Telegram'ı öğretim amaçlı kullanmamı teşvik ediyor.	203	4.11	1.45
	Başarımı artırır.	203	4.47	1.25
	Telegram bana esnek bir öğrenme ortamı sağlar.	203	4.83	1.14
	Gruptaki arkadaşlarım Telegram'ın öğretim amaçlı kullanılmasını faydalı buluyor.	203	4.87	1.05
	Kullanma Niyeti	Telegram'ı öğrenme amaçlı kullanmayı faydalı buluyorum.	203	5.11
Telegram'ı öğrenme amaçlı kullanacağım.		203	5.08	.94
Telegram'ı öğrenme amaçlı kullanmalarında çevreme öncülük edeceğim.		203	4.63	1.26
Telegram'ın öğrenme amaçlı kullanılması benim öğrenme anlayışıma uyuyor.		203	4.83	1.10
Çevremi Telegram'ı öğrenme amaçlı kullanmaları konusunda teşvik edeceğim.		203	4.63	1.14
Telegram'ı öğrenme amaçlı kullanmam çevremim hoşuna gidecektir.		203	4.56	1.23
Telegram'ı öğrenme amaçlı kullanmanın iyi bir fikir olduğunu düşünüyorum.		203	5.03	1.01
Çaba Beklentisi	Telegram'ın farklı özelliklerini kullanmayı kolayca öğrenirim.	203	5.01	.96
	Telegram'ı kullanma konusunda gerekli teknolojik olanaklara sahibim.	203	5.31	.75
	Telegram'ı kullanabilmek için gerekli bilgiye sahibim.	203	5.26	.76
	Telegram'ı kullanma konusunda sorun yaşarsam, çözüme yönelik gerekli bilgilere ulaşabileceğimi biliyorum.	203	5.09	.90
	Telegram'ın kullanımını kolay bulurum.	203	5.23	.83
	Telegram'ı güçlük çekmeden kullanırım.	203	5.34	.73
	Telegram'daki yenilikleri kolayca öğrenirim.	203	5.17	.86
	Telegram'ın kullanımında sorun yaşarsam kolaylıkla teknik destek alabileceğimi biliyorum.	203	4.75	1.12

* Ölçek maddeleri, yazarlardan e-posta aracılığıyla gerekli izinler alınarak Telegram ağına yönelik uyarlanmıştır.

Kaynak: Kuzu Demir ve Akbulut, 2017, s. 66-67.

Performans beklentisi boyutu bir bireyin, teknolojinin/uygulamanın kullanımının iş, eğitim, öğrenme veya iletişim performansını artıracığına olan inancını temsil etmektedir. Bir başka deyişle, bir teknolojinin kullanışlı olup olmadığıyla ilgilidir (Venkatesh, Morris, Davis ve Davis, 2003, s. 447). “*Farklı çoklu ortam öğeleri yardımıyla (video, ses, resim, vb.) zengin bir öğrenme ortamı sağlar*” ifadesi (X= 5.07) en yüksek puanı alan ifadedir. Bu doğrultuda katılımcıların farklı öğrenme ortamları kullanılarak aktarılan bilgilerden Telegram aracılığıyla yararlandıkları söylenebilir. Kullanıcıların bu ifadeye verdikleri puanlar göz önünde bulundurularak, Telegram’ın farklı öğrenme ortamlarındaki güncel bilgileri hızlı bir şekilde öğrenenle buluşturabilecek bir uygulama olarak kullanılabilmesi de belirtilebilir. Performans beklentisi alt boyutunda diğer ifadelerin aldıkları puanlar göz önünde bulundurulduğunda “*Öğretim elemanı ile olan iletişimimi artırır*” ifadesinin (X= 4.32) en düşük puanı almış ifade olduğu görülmektedir. Ancak genel olarak bakıldığında bu alt boyuttaki tüm maddelerin orta ve yüksek puanlar aldıkları belirtilebilir. Özetle Telegram’ın performans beklentisini karşılayacak tüm özelliklere sahip bir uygulama olduğu ve kullanıcıların Telegram’ı kullanışlı olarak bulduğu ifade edilebilir.

Sosyal etki boyutu, bireylerin bir teknolojiye/uygulamaya gösterdikleri uyum, sosyal çevresinin davranışlarıyla da doğrudan ilişkilendirilmektedir. Bireyler yakın çevrelerindeki kişilerin görüşlerine uyum sağlama eğilimindedirler (Venkatesh, Morris, Davis ve Davis, 2003, s. 453). Diğer bir deyişle bireyler, sosyal çevrelerinin beklentileri doğrultusunda hareket etmektedir. “*Gruptaki arkadaşlarım Telegram’ın öğretim amaçlı kullanılmasını faydalı buluyor*” ifadesi (X= 4.87) en yüksek puanı alan ifadedir. Bu sonuca göre katılımcıların, aynı grupta oldukları kişiler ile öğrenme amaçlı Telegram kullanımının faydalı olduğu konusunda fikir birliğinde oldukları söylenebilir. Sosyal etki alt boyutundaki diğer ifadelerin aldıkları puanlar incelendiğinde “*Telegram’ı kullanmada herhangi bir sorun yaşarsam öğretim elemanına danışabileceğimi biliyorum.*” ifadesi (X= 3.79) bu boyutta en düşük puanı alan ifade olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırmada yer alan katılımcı grubunun çevresindeki öğretenlerin ve/veya düşüncelerine önem verdikleri kişilerin, Telegram’ı kullanma ve kullanmaya teşvik etme açısından görece daha az eğilime sahip oldukları düşünülebilir. Yine de, alt boyuttaki maddelerin aldıkları puanlar değerlendirildiğinde her bir maddenin genellikle orta ve yüksek ortalamaya sahip olduğu söylenebilir. Kısaca, Telegram’ın sosyal etkiyi karşılayan ve katılımcıların genel çevresi tarafından kabul gören ve tercih edilen bir uygulama olduğu sonucuna varılabilir.

Kullanma niyeti boyutu; performans beklentisi, çaba beklentisi ve sosyal etkinin kullanım niyeti üzerindeki etkilerini doğrudan gösteren ve söz edilen teknolojiye yönelik gelecekteki kullanım niyeti ile ilişkilendirilen bir yapıdır (Venkatesh, Morris, Davis ve Davis, 2003, s. 467). “*Telegram’ı öğrenme amaçlı kullanmayı faydalı buluyorum*” ifadesi (X= 5.11) bu boyut için en yüksek puanı alan ifade olmuştur. Bu yönde katılımcıların çoğunun Telegram’ın öğrenme amaçlı kullanımını faydalı buldukları ve uygulamayı kullanmaya devam etme yönünde, Telegram hakkında olumlu bir niyete sahip oldukları söylenebilir. Kullanma niyeti alt boyutunun diğer ifadeleri incelendiğinde “*Telegram’ı öğrenme amaçlı kullanmam çevrem için hoşuna gidecektir*” ifadesi (X= 4.56) en düşük puanı alan ifade olarak görülmektedir. Genel anlamda bakıldığında bu boyuttaki maddelerin tümünün yüksek puanlara sahip olduğu belirtilebilir. Sonuç olarak, Telegram’a yönelik kullanım niyetinin olumlu yönde devam edeceği söylenebilir.

Çaba beklentisi boyutu, kullanıcıların bir teknolojiyi/uygulamayı kullanırken kolay olarak algılaması ve daha az çaba sarf etmesi ile ilişkilendirilmektedir. Kullanıcılar tarafından kolay ve orta düzeyde çaba gerektiren teknolojilere karşı daha olumlu bir yönelim gerçekleşmekte olduğu belirtilmiştir (Venkatesh, Morris, Davis ve Davis, 2003, s. 450). Alt boyutta yer alan “*Telegram’ı güçlük çekmeden kullanırım*” ifadesi (X= 5.34) bu boyutta en yüksek puanı alan ifadedir. Bu sonuca göre Telegram, sunduğu özellikler ile kullanıcılara kullanım kolaylığı sağladığı ve kullanımda herhangi bir zorluk yaşatmayacak düzeyde basit bir uygulama olduğu söylenebilir. Çaba beklentisi alt boyutunda diğer ifadelerin aldıkları puanlar değerlendirildiğinde “*Telegram’ın kullanımında sorun yaşarsam kolaylıkla teknik destek alabileceğimi biliyorum*” ifadesinin (X= 4.75) en düşük

puan alan ifadesi olduğu görülmektedir. Diğer ifadeler ile karşılaştırıldığında bu ifadenin ortalaması daha düşük olsa da çaba beklentisi boyutunun ifadeleri genel anlamda yüksek ortalamalar almıştır. Özetle Telegram'ın çaba beklentisini karşılayacak tüm özelliklere sahip bir uygulama olduğu ve uygulamanın kullanımı konusunda kullanıcılar açısından kolay olarak algılandığı söylenebilir.

Cinsiyete Göre Telegram'ın Öğrenme Amaçlı Kullanımına İlişkin Sonuçlar

Cinsiyete göre Telegram'ın öğrenme amaçlı kullanımında bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla t-Testi yapılmıştır.

Tablo 4

Telegram'ı Öğrenme Amaçlı Kullanan Katılımcıların t-Testi Sonuçları

		X	P	t	df
Performans Beklentisi	<u>Erkek</u>	4.82	.888	.141	201
	<u>Kadın</u>	4.80			
Sosyal Etki	<u>Erkek</u>	4.33	.374	.891	201
	<u>Kadın</u>	4.18			
Kullanma Niyeti	<u>Erkek</u>	4.88	.563	.579	201
	<u>Kadın</u>	4.80			
Çaba Beklentisi	<u>Erkek</u>	5.20	.366	.906	201
	<u>Kadın</u>	5.10			

Tablo 4 incelendiğinde analiz sonuçlarına göre performans beklentisi açısından erkekler ($X=4.82$, $SD=1.07$) ve kadınlar ($X=4.80$, $SD=.91$; $t(201)=.141$; $p=.522$) arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Sosyal etki açısından erkekler ($X=4.33$, $SD=1.17$) ve kadınlar ($X=4.18$, $SD=1.08$; $t(201)=.891$; $p=.484$) arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Kullanma niyeti açısından erkekler ($X=4.88$, $SD=.92$) ve kadınlar ($X=4.80$, $SD=.90$; $t(201)=.579$; $p=.561$) arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Çaba beklentisi açısından da yine erkekler ($X=5.20$, $SD=.73$) ve kadınlar ($X=5.10$, $SD=.65$; $t(201)=.906$; $p=.194$) arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Her bir boyuttaki ortalamalar göz önüne alındığında çaba beklentisi boyutunun ortalaması erkeklerde ($X=5.20$) ve kadınlarda ($X=5.10$) olmak üzere diğer boyutlara göre daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Yaşa Göre Telegram'ın Öğrenme Amaçlı Kullanımına İlişkin Sonuçlar

Çalışmaya dahil olan katılımcıların yaş aralığı 16-67'dir. Şimşek (2018, s. 164), istatistiksel verilerde güçlü sonuçlar elde edebilmek için değişkenlerin kategorik değişkenlere ayrılmasının önemli olduğundan bahsetmiştir. Katılımcıların yaşları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yaş sürekli verisi SPSS kullanılarak üç boyuttan oluşan kategorik veriye dönüştürülmüştür (Grup 1: 24 yaşında ya da daha küçük; Grup 2: 25 ile 29 yaş arasında; Grup 3: 30 ve üstü). Dönüştürme işleminden sonra veriler üzerinde ANOVA gerçekleştirilmiştir. Sonuçlar Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5

Telegram'ı Öğrenme Amaçlı Kullanan Katılımcıların Yaşa Göre ANOVA Testi Sonuçları

	Grup	n	X	Ss	F	df	p
Performans Beklentisi	1="≤24"	80	4.70	1.05	.77	2	.465
	2="25-29"	66	4.89	.765			
	3="30+"	57	4.86	1.07			
Sosyal Etki	1="≤24"	80	4.17	1.06	.61	2	.543
	2="25-29"	66	4.21	.991			
	3="30+"	57	4.38	1.32			
Kullanma Niyeti	1="≤24"	80	4.83	.771	.15	2	.858
	2="25-29"	66	4.88	.842			
	3="30+"	57	4.79	1.14			
Çaba Beklentisi	1="≤24"	80	5.22	.720	.83	2	.437
	2="25-29"	66	5.10	.549			
	3="30+"	57	5.08	.769			

Tablo 5 incelendiğinde; 24 yaş ve daha küçük katılımcıların 80, 25-29 yaşa aralığındaki katılımcıların 66 ve 30 yaş ve üzeri katılımcıların 57 kişi olduğu görülmektedir. Analiz sonuçlarına göre üç yaş grubu arasında performans beklentisi [$F(2, 200) = .77, p = .465$], sosyal etki [$F(2, 200) = .61, p = .543$], kullanma niyeti [$F(2, 200) = .15, p = .858$], çaba beklentisi [$F(2, 200) = .83, p = .437$] olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Kullanım Deneyimine Göre Telegram'ın Öğrenme Amaçlı Kullanımına İlişkin Sonuçlar

Uzaktan öğrenme sürecinde Telegram ağını kullanan katılımcılardan elde edilen verilere göre Telegram'ı kullanma sürelerinin en az 1 yıl, en fazla 8 yıl arasında değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Katılımcılar kullanım süresine göre (Grup 1: Az Deneyimli; Grup 2: Orta Düzeyde Deneyimli; Grup 3: Çok Deneyimli) üç gruba ayrılmıştır. Kullanım süreleri yine kategorik verilere dönüştürülerek incelenmiştir. Analiz edilen kullanım deneyimi sonuçlarına göre çalışmada Telegram'ı 1-3 yıl arası kullananlar az deneyimli, 4-6 yıl arası kullananlar orta deneyimli, 7-8 yıl kullananlar ise çok deneyimli olarak nitelendirilmiştir. Katılımcılardan elde edilen puanlarla performans beklentisi, sosyal etki, kullanma niyeti ve çaba beklentisi boyutlarının Telegram ağının kullanım süresine göre uzaktan öğrenme süreci üzerindeki etkisi ANOVA testi uygulanarak incelenmiştir (Tablo 6).

Tablo 6

Telegram'ı Öğrenme Amaçlı Kullanan Katılımcıların Kullanım Deneyimine Göre ANOVA Testi Sonuçları

	Grup	n	X	Ss	F	df	p
Performans Beklentisi	Az	75	4.89	1.02	1.88	2	.155
	Deneyimli						
	O.D.	70	4.63	1.04			
	Deneyimli						
Sosyal Etki	Çok	58	4.92	.800	2.27	2	.106
	Deneyimli						
	Az	75	4.30	1.18			
	Deneyimli						
Kullanma Niyeti	O.D.	70	4.02	1.05	1.47	2	.232
	Deneyimli						
	Çok	58	4.43	1.08			
	Deneyimli						
Çaba Beklentisi	Az	75	4.86	.977	.916	2	.402
	Deneyimli						
	O.D.	70	4.69	.917			
	Deneyimli						
Çaba Beklentisi	Çok	58	4.96	.793	.916	2	.402
	Deneyimli						
	Az	75	5.11	.751			
	Deneyimli						
Çaba Beklentisi	O.D.	70	5.09	.673	.916	2	.402
	Deneyimli						
	Çok	58	5.24	.601			
	Deneyimli						

Test sonuçları incelendiğinde, araştırmaya katılan az deneyimli 75, orta düzeyde deneyimli 70 ve çok deneyimli 58 kişi olduğu sonucuna varılmıştır. Analiz sonuçlarına göre üç grup arasında performans beklentisi [$F(2, 200) = 1.88, p = .155$], sosyal etki [$F(2, 200) = 2.27, p = .106$], kullanma niyeti [$F(2, 200) = 1.47, p = .232$], çaba beklentisi [$F(2, 200) = .916, p = .402$] olmak üzere anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Sonuç ve Öneriler

COVID-19 pandemisinin tüm alanlarda olduğu gibi eğitim ve öğrenme alanında da büyük bir kesintiye neden olduğu bilinmektedir. Bu süreçte çeşitli sosyal ağ uygulamaları, öğrencilerin öğrenmesini, çalışma verimliliğini ve öğrenmedeki performansını iyileştirmeye yardımcı olurken Telegram gibi pandemi sürecinde yaygınlaşan uygulamalar da gitgide büyük bir ivme kazanmıştır (Khan ve Jawaid, 2020). Bu doğrultuda, Türkiye’de Telegram ağının öğrenme sürecindeki kullanımına ilişkin bir araştırma yapmak önemli görülmüştür. Çalışmada, öğrenme amaçlı Telegram kullanan katılımcıların Telegram ağına ilişkin kabul ve kullanım durumları yaş, cinsiyet ve kullanım deneyimi değişkenleri açısından incelenmiştir. Çalışma kapsamında Kuzu Demir ve Akbulut (2017)’un geliştirdiği “Çevrimiçi Sosyal Ağların Öğretim Amaçlı Kabul ve Kullanımı Ölçeği” (ÇSAÖAKK) kullanılmıştır. Ölçeğin alt boyutları sırasıyla “performans beklentisi”, “sosyal etki”, “kullanma niyeti” ve “çaba beklentisi”dir. Bu dört alt boyut doğrultusunda ilk olarak öğrenme amaçlı Telegram kullanan katılımcıların kabul ve kullanım durumları cinsiyete göre incelenmiştir.

122 kadın ve 81 erkek katılımcının yer aldığı verilerde kadın ve erkek katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ancak her bir boyuttaki ortalamalar göz önüne alındığında çaba beklentisi boyutunun ortalaması erkeklerde ($X = 5.20$) ve kadınlarda ($X = 5.10$) diğer boyutlara göre daha yüksek ortalamalara sahip

olduğu tespit edilmiştir. Üç gruba dönüştürülerek incelenen yaş değişkenine göre ulaşılmış sonuçlarda da yine anlamlı bir fark bulunmamıştır. Sonuçlara göre Telegram ağı, 24 yaşında ya da daha küçük (Grup 1), 25 ile 29 yaş arasında (Grup 2) ve 30 ve üstü yaş aralığı (Grup 3) için benzer kullanım deneyimi sunmaktadır. Son olarak yine üç gruba dönüştürülerek incelenen ve 1-8 yıl arasında değişen kullanım süresi verileri değerlendirildiğinde, az deneyimli (1-3 yıl), orta deneyimli (4-6 yıl) ve çok deneyimli (7-8 yıl) kullanıcılar arasında da anlamlı bir fark yoktur.

Bu sonuçlar göz önüne alındığında Telegram ağı zaman içerisinde farklı özellikler geliştirse de farklı kullanma deneyimlerine sahip kullanıcılar arasında belirgin bir ayırım oluşmasına neden olmadığı söylenebilir. Bu durum sosyal ağları kullanma becerisine sahip hemen hemen her bireyin Telegram'ı rahat bir şekilde kullanabileceğini göstermektedir. Ek olarak yaş, cinsiyet ve kullanım deneyimi açısından tüm boyutlar incelendiğinde "çaba beklentisi" boyutundaki ortalamaların 24 yaş ve daha küçük ($X= 5.22$), çok deneyimli ($X= 5.24$) ve erkek ($X= 5.20$) katılımcılar için diğer alt boyutlara oranla daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Tüm katılımcıların çaba beklentisindeki ifadelerle verdikleri yanıtların ortalamaları göz önünde bulundurulduğunda ise Telegram'ı, kullanımı kolay bir uygulama olarak değerlendirdikleri söylenebilir.

Tüm sonuçlar ve ifadelerle verilen yüksek yanıtlar göz önünde bulundurulduğunda ise, Telegram ağının farklı yaş, cinsiyet ve kullanım deneyimine sahip bireyler için benzer kullanım kolaylığı sunduğu, uygulama ara yüzünün ve özelliklerinin birbirinden farklı bireyler için anlaşılabilir olduğu söylenebilir. Dolayısıyla kullanıcıların uygulamanın kullanımı için gerekli bilgiye sahip oldukları ve yeniliklere daha açık oldukları da düşünülebilir.

Katılımcıların, ölçekte yer alan performans beklentisi, sosyal etki, kullanma niyeti ve çaba beklentisi boyutlarındaki ifadeleri genel olarak ($X= 4.34 - 6.00$) yüksek, bazı ifadeleri ise orta ($X= 2.67 - 4.33$) değerlerde karşıladıkları görülmüştür. Yüksek ortalamaya sahip ifadelerle göre Telegram ağı farklı çoklu ortam öğeleri yardımıyla zengin bir öğrenme ortamı sunan, güncel bilgilere erişim kolaylığı sağlayan, kullanıcılar arasında işbirliğine olanak tanıyan ve uzaktan öğrenme sürecinde faydalı bulunan bir sosyal ağ olarak yorumlanmıştır. Nitekim literatürde Telegram ortamlarında sürdürülen öğrenme süreçlerine ilişkin değerlendirmelerin yapıldığı çeşitli araştırma sonuçları da bu bulguları destekler niteliktedir.

Ghaffari, Rakhshanderou, Mehrabi ve Tizvir (2017) İran'da gerçekleştirdikleri nitel bir araştırmada, anne ve çocuklar arasındaki beslenme sağlığı eğitiminde katılımcıların Telegram kanallarını tamamen faydalı buldukları belirtilmiştir. Yine Telegram ile ilgili yapılan başka çalışmalarda, eğitim kaynaklarına kolay erişim ve sınırsız üyenin yanı sıra tüm format ve boyutlarda dosya ekleme özelliği olmak üzere uygulamanın kullanışlı olarak değerlendirilmesini sağlayacak birçok faydadan bahsetmektedir (Iqbal ve diğerleri, 2020; Owusu-Mensah, Pufaa ve Sakyi 2020). Telegram kanallarının hem öğrenen hem de öğretmeler için işbirlikçi bir sistem sunduğunu ortaya koyan araştırmalar da mevcuttur. Örneğin Malezya'da İngilizce öğretmenleri ile gerçekleştirilen nitel araştırmalar, öğretmenlerin Telegram'ı uzaktan eğitimde öğretme ve öğrenme süreçlerini yürütmek için kullandıklarını aktarmaktadır (Singh ve diğerleri, 2020; Idris ve Hussin, 2022).

Tıp ve sağlık eğitimi alanlarında Telegram'da paylaşılan materyallerin öğrencilerin performansı üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu ortaya koyan çalışmalara da ulaşılmıştır. Telegram gibi sosyal ağ uygulamalarının, kolorektal cerrahide etkili öğrenme araçları olarak kullanılma potansiyeline sahip olduğu ve Telegram'da paylaşılan videoların anatomi öğrencilerinin performansı üzerinde olumlu bir etki yarattığı, ayrıca Telegram'da paylaşılan videoları izledikten sonra öğrencilerin puanlarında önemli iyileşmeler gerçekleştiği bu çalışmalarda ifade edilmiştir (Hatol, Lopez ve Onglao, 2021; Ibrahim ve diğerleri, 2021).

Bahsetmeye değer görülen bir diğer konu ise sosyal ağların öğrenme amaçlı kabul ve kullanımlarına ilişkin çeşitli ulusal araştırmalara ulaşıldığı ancak bu çalışmanın özgün değerini niteleyen tarafların ne olduğudur. Kuzu Demir ve Akbulut (2017)'un geliştirdiği ÇSAÖAKK ölçeğini kullanan Atar, Aydın ve Bağcı (2018), İngilizce öğretmen adaylarının sosyal ağları öğrenme ve öğretme amaçlı kullanımlarını yaş, cinsiyet ve günlük sosyal ağ kullanımı değişkenleri ile incelemiştir. Çalışma sonuçları sosyal ağların öğretim amaçlı kullanımının yüksek olduğunu ve katılımcıların sosyal ağların öğretim amaçlı kullanımına yönelik olumlu bir niyete sahip olduklarını göstermiştir. Ölçeğin dört alt boyutuna ilişkin bulgular, sosyal etki alt boyutu için orta düzeyde, diğer üç alt boyut için ise yüksek düzeyde olduğunu göstermiştir.

Uzunboylu, Genç ve Tugun (2017) ise çalışmasında ÇSAÖAKK ölçeği kapsamında yaş, cinsiyet, bölüm, günlük sosyal ağ kullanımı süresi ve kullanılan teknolojik cihaz değişkenlerinin etkisini incelemiştir. Çalışma sonucunda yalnızca sosyal etki boyutu için bölümler arası anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Kesici (2019) de, sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımını lise öğrencileri kapsamında araştırmış; Youtube, Facebook, Twitter, Instagram ve WhatsApp ağlarını “Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği” ile incelemiş ve bu sosyal ağlar arasından Youtube kullanımının tutum puanları üzerinde düşük düzeyde bir etkisi olduğu sonucuna varmıştır. Ayrıca araştırmada Facebook, Twitter, Instagram ve WhatsApp kullanma sıklığına göre tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Ölçeğin teorik altyapısından yararlanan Kılıç ve Yılmaz (2019) ise Youtube'un öğretmenler arasındaki öğrenme amaçlı kullanımına yönelik kabulünü ölçmeyi amaçlamış ve bu yönde bir ölçek geliştirme çalışması gerçekleştirmiştir. ÇSAÖAKK ölçeğinde yer alan performans beklentisi, sosyal etki, çaba beklentisi ve kullanım niyeti faktörlerine ek olarak güven faktörünün, kullanıcıların bir teknolojiyi benimsemesinde önemli bir etki yaratan yapılardan biri olduğu ortaya koyulmuş ve beş faktörlü yeni bir ölçek oluşturulmuştur. Bu çalışmanın sonucunda ise, Youtube ağının öğrenme amaçlı kullanım durumunu etkileyen en önemli yapının performans beklentisi olduğu saptanmıştır.

Ulusal literatürden anlaşılacağı üzere, çevrimiçi sosyal ağların öğrenme amaçlı kullanımına yönelik araştırmalar gerçekleştirilmiş ve çeşitli sosyal ağ uygulamalarından elde edilen farklı bulgular yorumlanarak literatüre katkı sağlanmış; uluslararası literatürde ise özel olarak Telegram ağının kullanımıyla ilgili genellikle nitel çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmanın özgün değeri ise, Telegram ağının öğrenme amaçlı kullanımını ÇSAÖAKK ölçeği ile spesifik olarak Türkiye sınırlılığında değerlendirmiş olmasıdır.

Son olarak Telegram'ın ölçekte yer alan tüm alt boyutları karşılayacak özelliklere sahip bir uygulama olduğu sonucuna varılsa da orta değere sahip ve alt boyutlardaki diğer ifadeler ile karşılaştırıldığında görece daha düşük ortalama alan ifadelerine yönelik önerilerin sunulması önemli görülmüştür. Bu öneriler şöyledir: (1) Telegram ağını kullanan öğretmenlerin buldukları grup içerisinde öğrenenlerle olan iletişimlerinde daha aktif olmaları ve öğrenenleri de grup içerisinde daha aktif davranmaya teşvik etmeleri öğrenme sürecine olumlu katkı sağlayabilir. (2) Telegram ağını öğrenme ve öğretme amaçlı kullananların Telegram'dan sağladıkları faydaları ve deneyimleri çevreleriyle paylaşmaları, Telegram'ı öğrenme amaçlı kullanmayan kişileri de bu ağ kullanmaya teşvik edebilir. (3) Telegram'ın “Ayarlar” bölümündeki yapıları daha belirgin hale getirmesi ya da teknik destek hizmetleri konusunda kullanıcılara yönelik daha bilgilendirici özellikler geliştirmesi kullanıcılar açısından yararlı olabilir. Bu sayede kullanıcılar teknik bir sorun yaşadıklarında nereden ve nasıl destek alabilecekleri konusunda daha fazla bilgi sahibi olabilecek ve uygulamaya karşı daha fazla güven duyacaktır.

Bu çalışmada bahsedilmeye değer son nokta ise, çalışmaya katılanların Telegram'a yönelik kabul ve kullanımının yaş, cinsiyet ve deneyim açısından araştırılmış olması ve araştırmanın nicel yöntem ile

gerçekleştirilmesidir. Bu doğrultuda gelecekte yapılacak çalışmalar, farklı alanlarda farklı değişkenler kapsamında değerlendirilebilir. Örneğin eğitim durumu, gelir durumu ve meslek gibi farklılıklar kullanıcıların sosyal ağlara ve Telegram'a yönelik görüşlerine olumlu veya olumsuz yönde etki edebilir. Bu sebeple katılımcıların kişisel farklılıklarını ve görüşlerini daha ayrıntılı olarak ifade etmelerine ve deneyimlerini daha çeşitli değişkenlerle sunmalarına olanak tanıyan karma yöntem çalışmaları tasarlanabilir. Son olarak Telegram'ın bir yılda ortalama 10'a yakın yeni güncelleme getirdiği düşünüldüğünde (Telegram Blog, 2020; Telegram Blog, 2021; Telegram Blog, 2022), uygulamanın yeniliklerine yönelik derleme çalışmaları da yapılabilir. Böylece sosyal ağların ve Telegram'ın zaman içerisinde gelişim gösteren özelliklerini tanımlamak ve karşılaştırma yapmak mümkün olabilir.

Kaynakça

- Ajjan, H. ve Hartshorne, R. (2008). Investigating faculty decisions to adopt web 2.0 technologies: Theory and empirical tests. *The Internet and Higher Education*, 11(2), 71-80. <http://dx.doi.org/10.1016/j.iheduc.2008.05.002>
- Aladsani, H. K. (2021). University students' use and perceptions of telegram to promote effective educational interactions: A qualitative study. *International Journal of Emerging Technologies in Learning*, 16(9), 182-197. <http://dx.doi.org/10.3991/ijet.v16i09.19281>
- Altunay, F. (2022). Sosyal ağlar. T. Taylan (Ed.). *Eğitimde dijitalleşme ve yeni yaklaşımlar* içinde (s. 115-141). İstanbul: Efeakademi Yayınları.
- Ansari, J. ve Khan, N. A. (2020). Exploring the role of social media in collaborative learning the new domain of learning. *Smart Learning Environments*, 7(1), 1-16 <https://dx.doi.org/10.1186/s40561-020-00118-7>
- Arifianto, M. ve Izzudin, I. (2021). Students' acceptance of discord as an alternative online learning media. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET)*, 16(20), 179-195. <https://dx.doi.org/10.3991/ijet.v16i20.22917>
- Atar, C., Aydın, S. ve Bağcı, H. (2019). An investigation of pre-service English teachers' level of technopedagogical content knowledge. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 15(3), 794-805. <https://dx./doi.org/10.17263/jlls.631517>
- Awada, G. (2016). Effect of WhatsApp on critique writing proficiency and perceptions toward learning. *Cogent Education*, 3(1), 1264173. <https://dx.doi.org/10.1080/2331186X.2016.1264173>
- Barnad, B. (2021). Discord to support synchronous communication in distance learning. In *2nd Annual Conference on blended learning, educational technology and Innovation (ACBLETI 2020)* (s. 34-38). Atlantis Press. <https://dx.doi.org/10.2991/assehr.k.210615.007>

- Demir, E. B. K. ve Akbulut, Y. (2017). Çevrimiçi sosyal ağların öğretim amaçlı kabul ve kullanımı ölçeğinin geliştirilmesi. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 8(1), 52-82. <http://dx.doi.org/10.16949/turkbilmate.298120>
- Demir, S. ve Kale M. (2020). Öğretmen görüşlerine göre, Covid-19 küresel salgını döneminde gerçekleştirilen uzaktan eğitim sürecinin değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 15(8), 3445-3470. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44492>
- Faramarzi, S., Tabrizi, H. H. ve Chalak, A. (2019). Telegram: an instant messaging application to assist distance language learning. *Teaching English with Technology*, 19(1), 132-147. Erişim adresi: <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-48b3a5e6-5fcd-4f9e-b815-881e93eeb464>
- García-Orosa, B., Gamallo, P., Martín-Rodilla, P. ve Martínez-Castaño, R. (2021). Hybrid intelligence strategies for identifying, classifying and analyzing political bots. *Social Sciences*, 10(10), 357. <http://dx.doi.org/10.3991/ijet.v16i09.19281>
- Ghaffari, M., Rakhshanderou, S., Mehrabi, Y. ve Tizvir, A. (2017). Using social network of telegram for education on continued breastfeeding and complementary feeding of children among mothers: A successful experience from Iran. *International Journal of Pediatrics*, 5(7), 5275-5286. <http://dx.doi.org/10.22038/ijp.2017.22849.1915>
- Gören, S. Ç., Gök, F., Yalçın, M., Göregen, F. ve Çalışkan, M. (2020). Küresel salgın sürecinde uzaktan eğitimin değerlendirilmesi: Ankara örneği. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 69-94. <https://dx.doi.org/10.37669/milliegitim.787145>
- Gunawardena, C. N. ve McIsaac, M. S. (2013). Distance education. J. M. Spector, M. D. Merrill, J. Elen ve M. J. Bishop (Ed.). *Handbook of research on educational communications and technology* içinde (s. 361-395). New York: Routledge.
- Gülbahar, Y. (2009). *E-öğrenme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Hatol, J. T., Lopez, M. J. ve Onglao, M. S. (2021). The use of telegram as a social media tool for surgical education during the COVID-19 pandemic. *Diseases of the Colon and Rectum*, 64(5), 246. Erişim adresi: <https://pesquisa.bvsalud.org/global-literature-on-novel-coronavirus-2019-ncov/resource/pt/covidwho-1223387>
- Hew, K. F. ve Cheung, W. S. (2014). Students' and instructors' use of massive open online courses (MOOCs): Motivations and challenges. *Educational Research Review*, 12, 45-58. <https://dx.doi.org/10.1016/j.edurev.2014.05.001>
- Hung, H. T. ve Yuen, S. C. Y. (2010). Educational use of social networking technology in higher education. *Teaching in Higher Education*, 15(6), 703-714. <http://dx.doi.org/10.1080/13562517.2010.507307>

- Ibrahim, A., Elhassan, A. B. E., Salman, M., Mohammed, O., Bashir, S., Mohamed, N. ve Abdelkarem, A. (2022). 259 Effect of telegram videos on anatomy education among 2nd year medical students, University of Khartoum, 2021. *British Journal of Surgery*, 109(Supplement_1), 49. <http://dx.doi.org/10.1093/bjs/znac039.168>
- Idris, M. T. M. ve Hussin, S. (2022). Engaging in English language learning-acquisition using Edmodo and Telegram among open distance learners (ODLs). *Asian Journal of Social Science Studies*, 7(4), 1-9. <http://dx.doi.org/10.20849/ajsss.v7i4.1083>
- Iqbal, M. Z., Alradhi, H. I., Alhumaidi, A. A., Alshaikh, K. H., AlObaid, A. M., Alhashim, M. T. ve AlSheikh, M. H. (2020). Telegram as a tool to supplement online medical education during COVID-19 crisis. *Acta Informatica Medica*, 28(2), 94-97. <http://dx.doi.org/10.5455/aim.2020.28.94-97>
- Job, J., Naresh, V. ve Chandrasekaran, K. (2015, July). A modified secure version of the Telegram protocol (MTPProto). In *2015 IEEE International Conference on Electronics, Computing and Communication Technologies (CONECCT)* (s. 1-6). IEEE. <https://dx.doi.org/10.1109/CONECCT.2015.7383884>
- Juang, Y. R. (2010). Integrating social networking site into teaching and learning. S. L. Wong, S. C. Kong ve F. Y. Yu (Ed.), *Proceedings of the 18th International Conference on Computers in Education: Enhancing and sustaining new knowledge through the use of digital technology in education* (s. 244-251) içinde. Putrajaya, Malezya: Faculty of Educational Studies, Universiti Putra Malaysia. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/228414087_Integrating_Social_Networking_Site_into_Teaching_and_Learning
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kesici, A. (2019). Lise öğrencilerinin sosyal ağları kullanma sıklığına göre sosyal ağları eğitim amaçlı kullanmaya yönelik tutumlarının incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(1), 315-343. <https://doi.org/10.19171/uefad.443155>
- Khalil, M. ve Rambech, M. (2022). Eduino: A telegram learning-based platform and chatbot in higher education. P. Zaphiris ve A. Loannou (Ed.), *Learning and Collaboration Technologies: Novel Technological Environments* (s. 188-204) içinde. Gothenburg, İsviçre: Springer. http://dx.doi.org/10.1007/978-3-031-05675-8_15
- Khan, R. A. ve Jawaid, M. (2020). Technology enhanced assessment (TEA) in COVID 19 pandemic. *Pakistan journal of medical sciences*, 36(COVID19-S4), S108. <https://doi.org/10.12669/pjms.36.COVID19-S4.2795>
- Kılıç, A. ve Yılmaz, R. (2021). YouTube'un eğitsel amaçlı kabul durumunun incelenmesi. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 69-89. <https://doi.org/10.38151/akef.2021.10>
- Kirschner, P. A., ve Karpinski, A. C. (2010). Facebook® and academic performance. *Computers in human behavior*, 26(6), 1237-1245. <https://dx.doi.org/10.1016/j.chb.2010.03.024>

- León Gómez, A., Gil Fernández, R. ve Calderón Garrido, D. (2021). Influence of COVID on the educational use of Social Media by students of Teaching Degrees. *Education in the knowledge society: EKS*, 22(7), 1-10. <https://dx.doi.org/10.14201/eks.23623>
- Makhsudova, M. ve Turg'unova, S. (2023). Social media in education: Its use, benefits and obstacles. *Zamonaviy dunyoda innovatsion tadqiqotlar: Nazariya va amaliyot*, 2(1), 81-83. <https://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7514563>
- Mehrotra, C., Hollister, C. D. ve McGahey, L. (2001). *Distance learning: Principles for effective design, delivery, and evaluation*. New York: Sage Publications.
- Moore, M. G. (1989). Three types of interaction. *The American Journal of Distance Education*, 3(2), 1-6. <http://dx.doi.org/10.1080/08923648909526659>
- Moore, M. G. ve Kearsley, G. (2012). *Distance education: A systems view of online learning*. Belmont, CA: Wadsworth Cengage Learning.
- Murray, C. (2008). Schools and social networking: Fear or education. *Synergy Perspectives: Local*, 6(1), 8-12. Erişim adresi: <https://silo.tips/download/schools-and-social-networking-fear-or-education>
- McLoughlin, C. ve Lee, M. (2007). Social software and participatory learning: Pedagogical choices with technology affordances in the Web 2.0 era. R. Atkinson, C. McBeath ve A. Soong Swee Kit (Ed.), *ICT: Providing Choices for Learners and Learning* (s. 664-675) içinde. Singapore: Centre for Educational Development, Nanyang Techn. Erişim adresi: <https://acuresearchbank.acu.edu.au/item/865qz/social-software-and-participatory-learning-pedagogical-choices-with-technology-affordances-in-the-web-2-0-era>
- Nobari, A. D., Sarraf, M. H. K. M., Neshati, M. ve Daneshvar, F. E. (2020). Characteristics of viral messages on telegram; The world's largest hybrid public and private messenger. *Expert Systems with Applications*, 168(3), 1-28. <http://dx.doi.org/10.1016/j.eswa.2020.114303>
- Ololube, N. P., Ubogu, A. E. ve Ossai, A. G. (2007). ICT and Distance Education in Nigeria: A review of literature and accounts. *2nd International Open and Distance Learning (IODL) Symposium* (s. 643-655) içinde. Eskişehir, Anadolu Üniversitesi. Erişim adresi: <https://cdn.anadolu.edu.tr/files/anadolu-cms/RAzLolyY/uploads/2006-kitap-68920d537f2244a0.pdf>
- Owusu-Mensah, F., Pufaa, H. A. K. ve Sakyi, D. K. (2020). Delivery of learning modules through the telegram social media application: Views of post graduate diploma in education distance students of university of education, Winneba. *2nd International Conference on New Trends in Teaching and Education* (s. 93-116) içinde. London, United Kingdom. <http://dx.doi.org/10.33422/2nd.ntteconf.2020.10.55>
- Pempek, T. A., Yermolayeva, Y. A. ve Calvert, S. L. (2009). College students' social networking experiences on Facebook. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 30(3), 227-238. <http://dx.doi.org/10.1016/j.appdev.2008.12.010>
- Pradana, S. (2022). Utilizing Telegram And Whatsapp As Effective Substitute Media For Teaching English. *Journal on Education*, 4(4), 1867-1873. <https://doi.org/10.31004/joe.v4i4.2775>

- Pratama, H. ve Prastyaningrum, I. (2019). Effectiveness of the use of integrated project based learning model, Telegram messenger, and plagiarism checker on learning outcomes. *Journal of Physics: Conference Series*, 1171(1), 1-11. <http://dx.doi.org/10.1088/1742-6596/1171/1/012033>
- Salmon, G. (2012). *E-moderating: The key to online teaching and learning*. London: Routledge.
- Selwyn, N. (2012). Social media in higher education. *The Europa World of Learning*, 1(3), 1-10. <http://dx.doi.org/10.4135/9781483346397.n272>
- Silalahi, D. E., Siallagan, H., Munthe, B. ve Sihombing, P. S. R. (2022). Investigating students' motivation toward the use of Zoom Meeting application as english learning media during COVID-19 pandemic. *Journal of Curriculum and Teaching*, 11(5), 41-48. <https://dx.doi.org/10.5430/jct.v11n5p41>
- Şimşek, A. (2018). Veri çözümlene teknikleri. A. Şimşek (Ed.). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri içinde* (s. 162-195). Eskişehir: Açıköğretim Yayınları.
- Singh, C. K. S., Singh, T. S. M., Abdullah, N. Y., Moneyam, S., Ismail, M. R., Tek, E. ve Singh, J. K. S. (2020). Rethinking English language teaching through Telegram, Whatsapp, Google Classroom and Zoom. *Systematic Reviews in Pharmacy*, 11(11), 45-54. <http://dx.doi.org/10.31838/srp.2020.11.9>
- Statista, (2022, 7 Kasım). Number of monthly active telegram users worldwide from March 2014 to April 2022. Erişim adresi: <https://www.statista.com/statistics/234038/telegram-messenger-mau-users/>
- Sobaih, A. E. E., Hasanein, A. M., ve Abu Elnasr, A. E. (2020). Responses to COVID-19 in higher education: Social media usage for sustaining formal academic communication in developing countries. *Sustainability*, 12(16), 6520. <https://dx.doi.org/10.3390/su12166520>
- Suri, H. (2011). Purposeful sampling in qualitative research synthesis. *Qualitative Research Journal*, 11(2), 63-75. <http://dx.doi.org/10.3316/QRJ1102063>
- Sutikno, T., Handayani, L., Stiawan, D., Riyadi, M. A., ve Subroto, I. M. I. (2016). WhatsApp, viber and telegram: Which is the best for instant messaging?. *International Journal of Electrical & Computer Engineering (2088-8708)*, 6(3), 909-914. <https://doi.org/10.11591/ijece.v6i3.10271>
- Tabachnick, B.G. ve Fidell, L.S. (2013). *Using multivariate statistics*. New Jersey, USA: Pearson Education.
- Telegram Blog, (2015, 15 Mart). Reinventing group chats: Replies, mentions, hashtags and more [Blog yazısı]. Erişim adresi: <https://telegram.org/blog/replies-mentions-hashtags>
- Telegram Blog, (2020a, 3 Nisan). Koronavirüs haberleri ve doğrulanmış kanallar [Blog yazısı]. Erişim adresi: <https://telegram.org/blog/coronavirus/tr>
- Telegram Blog, (2020b, 14 Ağustos). Telegram'ın evrimi [Blog yazısı]. Erişim adresi: <https://telegram.org/evolution>

- Telegram Blog, (2021, 28 Ocak). Telegram haberleri [Blog yazısı]. Erişim adresi: <https://telegram.org/blog>
- Telegram Blog, (2022a, 31 Ocak). Video çıkartmaları, daha iyi tepkiler ve daha fazlası [Blog yazısı]. Erişim adresi: <https://telegram.org/blog/video-stickers-better-reactions/tr>
- Telegram Blog, (2022b, 11 Mart). İndirme yöneticisi, yeni ek menüsü, diğer uygulamalar ile canlı yayın ve daha fazlası [Blog yazısı]. Erişim adresi: <https://telegram.org/blog/downloads-attachmentsstreaming/tr>
- Telegram Blog, (2022c, 16 Nisan). Bildirim sesleri, bot devrimi ve çok daha fazlası [Blog yazısı]. Erişim adresi: <https://telegram.org/blog/notifications-bots/tr>
- Telegram Blog, (2022d, 19 Haziran). 700 milyon kullanıcı ve Telegram premium [Blog yazısı]. Erişim adresi: <https://telegram.org/blog/700-million-and-premium/tr>
- Telegram Blog, (2022e, 12 Ağustos). Telegram ifade platformu, özel hareketli ifadeler [Blog yazısı]. Telegram premium hediye etme ve daha fazlası. Erişim adresi: <https://telegram.org/blog/custom-emoji/tr>
- Telegram Blog, (2022f, 6 Aralık). SIM kartsız kayıt, tüm sohbetleri otomatik silme, konular 2.0 ve daha fazlası [Blog yazısı]. Erişim adresi: <https://telegram.org/blog/ultimate-privacy-topics-2-0/tr>
- Telegram Blog, (2023, 3 Şubat). Profil fotoğrafı oluşturucu, tüm sohbetleri çevirme, ifade kategorileri ve daha fazlası [Blog yazısı]. Erişim adresi: <https://telegram.org/blog/profile-pics-emoji-translations/tr>
- Uzunboylu, H., Genç, Z. ve Tugun, V. (2017). Determination of how much the preservice teachers use and adopt the online social networks for educational purpose. *Procedia Computer Science*, 120, 649-655. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2017.11.291>
- Venkatesh, V., Morris, M. G., Davis, G. B. ve Davis, F. D. (2003). User acceptance of information technology: Toward a unified view. *MIS Quarterly*, 27(3) 425-478. <http://dx.doi.org/10.2307/30036540>
- Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). *SPSS applied scientific research methods*. Ankara: Detay Publishing.
- Yeniçifti, N. T. (2020). Sağlık Bakanlığının Instagram paylaşımları üzerinden göstergebilimsel bir inceleme #Hayatevesiğar. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 19(Covid-19 Special Issue), 365-385. <http://dx.doi.org/10.21547/jss.767280>
- We Are Social, (2023, 26 Ocak). Digital 2023: Another year of bumper growth [Blog yazısı]. Erişim adresi: <https://wearesocial.com/uk/blog/2023/01/digital-2023/>

Extended Abstract

Purpose

In this study, it is aimed to examine the use of Telegram in distance learning and to reach information about whether Telegram causes a significant difference between users according to age, gender and usage experience moderators in the distance learning process. In this context, an answer was sought to the question "Is there a significant difference in the sub-dimensions of performance effect, social effect, intention to use and effort expectation in the use of Telegram for distance learning purposes according to age, gender and usage experiences?" which was created according to the theoretical framework presented by the Acceptance and Use of Online Social Networks for Instructional Purposes Scale.

Design and Methodology

This study was carried out with quantitative research method. The study is a survey model. Screening models are screening arrangements carried out on the whole universe or group sample to be taken from it in order to reach a general opinion about the universe in universe consisting of a large number of elements (Karasar, 2009, p. 77).

In order to select a sample from the study population, homogeneous sampling technique, which is one of the purposeful sampling methods, was used. The homogeneous sampling technique is a strategy of creating similar samples to define a specific subgroup. The sample reflects the characteristics of a similar subgroup in the universe related to the subject of the research (Suri, 2011, p. 68).

In this study, a demographic information form and the Scale of Acceptance and Use of Online Social Networks for Instructional Purposes prepared by Kuzu Demir and Akbulut (2017) were used to collect data from the participants. The scale consist of four sub-dimensions named "performance expectation", "social impact", "intention to use" and "effort expectation". This scale, which consist of 36 items and 4 sub-dimensions in total, is a 6-point Likert scale. The rating ranges from 1 to 6, where (1) means "Strongly disagree" and (6) means "Strongly agree". Performance expectancy sub dimension consist of 11 items, intention to use sub-dimension consist of 7 items, effort expectancy sub-dimension consist of 8 items and social impact sub-dimension consist of 10 items. The internal consistency coefficient of scale is .97 (Kuzu Demir & Akbulut, 2017, p. 64).

Necessary arrangements were made in IBM SPSS 26.0 package programme for the collect data. A coding chart suitable for the answers received from the participants was created and the data were recorded in the SPSS programme. Firstly, normality test was performed to examine whether the data were normally distributed. The skewness kurtosis values in the normality test were evaluated according to data distribution suggested by Tabachnick and Fidell (2013, p. 80). Accordingly, it was accepted that the data showed normal distribution. t-Test was used to determine the differences between groups with two variables. Variables with more than two values were analysed with One-Way Analysis of variance.

Findings

In this study, the acceptance and usage status of participants using Telegram for learning purposes were examined in terms of age, gender and usage experience variables. Within the scope of the study, the "Scale of Acceptance and Use of Online Social Networks for Instructional Purposes" developed by Kuzu Demir and Akbulut (2017) was used. The sub-dimensions of the scale are "performance expectation", "effort expectation", "social impact" and "intention to use".

In line with these four sub-dimensions, firstly, the acceptance and usage status of the participants using Telegram for learning purposes were analysed according to gender. In the data of 122 female and 81 male

participants, no significant difference was found between female and male participants. However, when the averages in each dimension are considered, the average of the effort expectation dimension is higher in men ($X= 5.20$) and women ($X= 5.10$) compared to other dimensions. No significant difference was found in the results obtained according to the age variable, which was analysed by transforming into three groups. According to the results, Telegram network offers similar usage experience for 24 years old or younger (Group 1), 25 to 29 years old (Group 2) and 30 years old or older (Group 3). Finally, there is no significant difference between less experienced (1-3 years), moderately experienced (4-6 years) and very experienced (7-8 years) users when the usage time data ranging between 1-8 years are evaluated.

Considering these results, although Telegram network develops different features over time, there is no clear distinction between users with different usage experiences. This shows that almost every individual with the ability to use social networks can use Telegram comfortably. In addition, when all dimensions were analysed in terms of age, gender and usage experience, it was observed that the averages in the "effort expectation" dimension were higher for participants 24 years old and younger ($X= 5.22$), very experienced ($X= 5.24$) and men ($X= 20$) compared to other sub-dimensions. Participants think that Telegram is easy to use according to these averages and their responses to the statements in the effort expectation. It is also seen that they have the necessary knowledge for the use of the application and are more open to innovations. Considering all the results and the high responses to the statements, it can be said that the Telegram network offers equivalent ease of use for individuals of different age, gender and usage experience, and that the application interface and features are understandable for different individuals.

Research Limitations

This research is limited to 203 participants in four Telegram channels who use Telegram network for learning purposes. The other factor that constitutes the limitation of the research is the theoretical scope provided by the Scale of Acceptance and Use of Online Social Networks for Instructional Purposes developed by Kuzu Demir and Akbulut (2017) and the demographic information form consisting of age, gender and usage experience. The factors in the scale are performance expectation, social impact, effort expectation and intention to use, respectively.

Implications (Theoretical, Pratical and Social)

Although it is concluded that Telegram is an application that has the features to meet all the sub-dimensions in the scale, suggestions are presented for the statements that have a medium value and have a relatively lower average when compared with other statements in the sub-dimensions. These suggestions are as follows: (1) Teachers who use the Telegram network can contribute positively to the learning process by being more active in their communication with the learners in the group they are in and encouraging the learners to be more active in the group. (2) Sharing the benefits and experiences of those who use the Telegram network for learning and teaching purposes with their environment can encourage people who do not use Telegram for learning purposes to use this network. (3) In addition, it may be useful for users to make the structures in the "Settings" section of Telegram more clear or to develop more informative features for users about technical support services. In this way, users can have more information about where and how to get support when they experience a technical problem.

The last point worth mentioning in this study is that the participants' acceptance and use of Telegram was investigated in terms of age, gender and experience, and the research was carried out with quantitative method. In this direction, future studies can be evaluated within the scope of different variables in different areas. For example, differences such as educational status, income status and occupation may positively or negatively

affect users' views on social networks and Telegram. In this direction, mixed method studies can be designed that allow participants to express their personal differences and opinions in more detail and present their experiences with more variables.

Originality/Value

In a qualitative study conducted by Ghaffari, Rakhshanderou, Mehrabi and Tizvir (2017) in Iran, it was reported that participants found Telegram channels completely useful in nutritional health education between mothers and children. Studies have also rated Telegram as useful, reporting many benefits of the application, including easy access to educational resources and unlimited members, as well as the ability to attach files of all formats and sizes (Iqbal et al. 2020; Owusu-Mensah, Pufaa, & Sakyi 2020). There are also studies that show that Telegram channels offer a collaborative system for both learners and teachers. For example, qualitative research with English teachers reported that teachers used Telegram to conduct teaching and learning processes in distance education (Singh et al., 2020; Idris & Hussin, 2022). In the fields of medical and health education, studies have also found that materials shared on Telegram have a positive impact on students' performance (Hatol, Lopez and Onglao, 2021; Ibrahim et al., 2021).

As can be understood from the literature, the use of Telegram has been researched in many fields ranging from maternal and child health education to language education, from medical education to colorectal surgery education. This research was conducted with participants who follow the contents of language, certificate, open education and statistics courses in Turkey through Telegram channels. In this study, the effects of age, gender and usage experience variables of the participants were specifically examined within the scope of the "Acceptance and Use of Online Social Networks Scale".

Araştırmacı Katkısı: Mestan KÜÇÜK (40), Ceren GÜVEN (%30), Tülay GÜMÜŞ ÇİÇEK (%30).